

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Elišky Cihlářové a soudců JUDr. Jaroslava Hubáčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobců: **a) Z. K., b) O. K.**, oba zastoupení JUDr. Lubomírem Müllerem, advokátem se sídlem Symfonická 1496/9, Praha 5 - Stodůlky, proti žalovanému: **Ministerstvo zdravotnictví**, se sídlem Palackého nám. 4, Praha 2, v řízení o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2011, č. j. 4 A 3/2011 – 44,

t a k t o :

Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 29. 4. 2011, č. j. 4 A 3/2011 – 44, **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Městský soud v Praze rozsudkem ze dne 29. 4. 2011, č. j. 4 A 3/2011 – 44, zrušil rozhodnutí Ministerstva zdravotnictví (dále jen „stěžovatel“) ze dne 23. 10. 2009, č. j. 45740/2009-OSH-30.1.-8.10.09, kterým bylo změněno rozhodnutí Krajské hygienické stanice Jihomoravského kraje ze dne 21. 7. 2009, č. j. 3949/2009/BM/PRAV tak, že každý ze žalobců (dále jen „účastníci řízení“) je vinen přestupkem podle ust. § 29 odst. 1 písm. f) zákona č. 200/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „přestupkový zákon“), který spáchali tím, že jako osoby odpovědné ve smyslu ust. § 46 odst. 4 zákona č. 258/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „zákon č. 258/2000 Sb.“) nezajistili, aby se jejich nezletilý syn podrobil u zvolené praktické lékařky stanovenému druhu očkování, ačkoliv u něj nebyl zjištěn zdravotní stav, který by bránil podání očkovací látky. Za spáchání uvedeného přestupku byla každému účastníkovi řízení uložena pokuta v částce 6000 Kč. V odůvodnění rozsudku městský soud uvedl, že shledal důvodnou žalobní námitku, že účastníci řízení neměli povinnost zajistit, aby se jejich nezletilý syn podrobil základnímu očkování stanovenému v ust. § 4 odst. 1 vyhlášky č. 537/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů, (dále jen „vyhl. č. 537/2006 Sb.“), protože podle čl. 4 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod mohou být povinnosti ukládány pouze na základě zákona a v jeho mezích. K přesvědčení o důvodnosti této námitky dospěl městský soud s ohledem na stanovisko, které zaujal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 21. 7. 2010, č. j. 3 Ads 42/2010 - 92, který se rovněž týkal přestupku podle ust. § 29 odst. 1 písm. f) přestupkového zákona. Je nepochybné, že ust. § 46 odst. 1 zákona č. 258/2000 Sb. je naprosto obecné a nelze z něj vyvozovat právní odpovědnost. Jednotlivé skutkové podstaty protiprávního

jednání nejsou upraveny zákonem, ale pouze podzákoným právním předpisem, tj. vyhl. č. 537/2000 Sb. Současná právní úprava zakotvující povinnost podrobit se pravidelnému očkování je upravena podzákoným právním předpisem, a proto nesplňuje požadavky Úmluvy o lidských právech a biomedicíně, která byla publikována pod č. 96/2001 Sb. m. s., resp. Listiny základních práv a svobod. Rozhodne-li se zákonodárce reprobovat určité jednání, byť bylo zahrnuto pouze do kategorie přestupků, je nutné, aby skutková podstata byla jasně a určité popsána v zákoně. Protože městský soud shledal postup stěžovatele nezákonným ve smyslu stanoviska Nejvyššího správního soudu, nezabýval se již dalšími žalobními námitkami.

Proti tomuto rozsudku podal stěžovatel v zákonné lhůtě kasační stížnost, v níž poukázal na to, že městský soud dal napadeným rozsudkem najevo, že považuje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 7. 2010, č. j. 3 Ads 42/2010 - 92 za výklad právní úpravy na úseku pravidelného očkování, kterým se hodlá řídit při posuzování věcí obdobné povahy. Přitom se do doby jeho vydání řídil právním názorem vysloveným v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 2. 2006, č. j. 5 As 17/2005 - 66, v němž byl vysloven názor, že ze zákona č. 258/2000 Sb. ve spojení s vyhl. č. 439/2000 Sb. (vychází ze stejných zákonných předpokladů jako vyhl. č. 537/2006 Sb.) a přestupkovým zákonem lze vyvodit vůči zákonným zástupcům nezletilého dítěte správněprávní odpovědnost za to, že se jejich dítě nepodrobilo pravidelnému očkování. Oba citované rozsudky vycházejí z odlišných právních názorů ve skutkově stejných věcech, a je proto nezbytné ve smyslu ust. § 17 s. ř. s. předložit věc k rozhodnutí rozšířenému senátu Nejvyššího správního soudu. Dále stěžovatel poukázal na to, že městský soud zcela opomenul náleze ze dne 3. 2. 2011, sp. zn. III. ÚS 449/06, kterým Ústavní soud rozhodl o ústavní stížnosti zákonného zástupce dítěte proti rozsudku Nejvyššího správního soudu, kterým bylo potvrzeno rozhodnutí stěžovatele o uložení pokuty za přestupek spočívající v nepodrobení dítěte očkování, a ve světle tohoto nálezu nehodnotil ostatní žalobní námitky. Proto je napadený rozsudek nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Vzhledem k výše uvedenému stěžovatel navrhl, aby napadený rozsudek byl zrušen a věc vrácena městskému soudu k dalšímu řízení.

Účastníci řízení ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedli, že městský soud v napadeném rozsudku přesvědčivě vysvětlil, že povinnost podrobit se očkování by musela být stanovena zákonem. Ust. § 29 přestupkového zákona očkovací povinnost nijak nespecifikuje. Účastníci řízení vyslovili souhlas s názorem městského soudu, že zákon neporušili, a proto by neměli být trestáni za to, že se nepodvolili podzákonné normě. Městský soud postupoval správně, pokud se řídil aktuálním názorem Nejvyššího správního soudu a nikoliv tím, který je překonaný. Podle názoru účastníků řízení náleze Ústavního soudu ze dne 3. 2. 2011, sp. zn. III. ÚS 449/06 potvrzuje správnost napadeného rozsudku, totiž že jejich potrestání bylo nezákonné, neboť splnili předpoklady pro výjimečné nesankcionování povinnosti podrobit se očkování. Účastníci řízení se ztotožnili s městským soudem také v tom, že není potřeba se zabývat celou řadou námitek, když první z nich je natolik přesvědčivá, že existuje důvod pro zrušení napadeného rozhodnutí. Proto navrhli, aby kasační stížnost byla zamítnuta.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v souladu s ust. § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnil stěžovatel v podané kasační stížnosti, a přitom sám neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlídnout z úřední povinnosti.

V projednávané věci je spornou právní otázkou, zda lze sankcionovat zákonného zástupce nezletilého dítěte za spáchání přestupku podle ust. § 29 odst. 1 písm. f) přestupkového zákona, jehož se dopustil tím, že nesplnil povinnost stanovenou v ust. § 46 odst. 1 a 4 zákona č. 258/2000 Sb. ve spojení s § 4 vyhl. č. 537/2006 Sb.

pokračování

Protože Nejvyšší správní soud zjistil, že tato otázka byla v judikatuře Nejvyššího správního soudu řešena nejednotně, byla věc předložena v souladu s ust. § 17 s. ř. s. rozšířenému senátu, který usnesením ze dne 23. 4. 2013, č. j. 7 As 88/2011 - 131, rozhodl, že se věc se vrací k projednání a rozhodnutí sedmému senátu.

V odůvodnění citovaného usnesení rozšířený senát uvedl, že v současné době nejsou dány podmínky pro jeho rozhodování. Předmětná věc byla předložena rozšířenému senátu pro názorový rozpor mezi právním názorem vyjádřeným v rozsudku ze dne 21. 7. 2010, č. j. 3 Ads 42/2010 – 92, a právním názorem vyjádřeným v rozsudku ze dne 28. 2. 2006, č. j. 5 As 17/2005 – 66, příp. i v rozsudku ze dne 30. 9. 2011, č. j. 5 As 17/2005 – 120. Tento rozpor však již byl odstraněn usnesením rozšířeného senátu ze dne 3. 4. 2012, č. j. 8 As 6/2011 - 120, publikovaným pod č. 2624/2012 Sb. NSS, ve věci, která mu byla dříve předložena rovněž z důvodu výše uvedeného rozporu. Rozšířený senát ve svém většinovém stanovisku v uvedené věci vyslovil, že „*[r]ámcová úprava povinnosti fyzických osob podrobit se očkování stanovená v § 46 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, a její upřesnění ve vyhlášce Ministerstva zdravotnictví č. 537/2006 Sb., o očkování proti infekčním nemocem, odpovídají ústavně právním požadavkům, podle nichž povinnosti mohou být ukládány toliko na základě zákona a v jeho mezích (čl. 4 odst. 1 Listiny základních práv a svobod) a meze základních práv a svobod mohou být upraveny pouze zákonem (čl. 4 odst. 2 Listiny základních práv a svobod)*“. Názorový rozpor mezi jednotlivými senáty Nejvyššího správního soudu byl tedy již rozšířeným senátem v plném rozsahu vyřešen a dosud rozporná judikatura Nejvyššího správního soudu byla sjednocena.

V dané věci městský soud zrušil rozhodnutí stěžovatele s odůvodněním, že současná právní úprava zakotvující povinnost podrobit se pravidelnému očkování nesplňuje požadavky Úmluvy o lidských právech a biomedicině, resp. Listiny základních práv a svobod, protože povinnosti, jejichž porušování je sankcionováno, nejsou v zákoně blíže specifikovány, a jsou „originálně“ upraveny až podzákonným právním předpisem. Tento právní názor je však v rozporu se závěrem, k němuž dospěl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 3. 4. 2012, č. j. 8 As 6/2011 – 120.

Z výše uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu podle ust. § 110 odst. 1 věta první s. ř. s. zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Ve věci rozhodl v souladu s ust. § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti zpravidla bez jednání, když neshledal důvody pro jeho nařízení.

V dalším řízení je městský soud vázán právním názorem, který je vysloven v tomto rozsudku (§ 110 odst. 4 s. ř. s.).

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne městský soud v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. června 2013

JUDr. Eliška Cihlářová
předsedkyně senátu